СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 174. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 28. липня, 1928. VOL. XXXVI. No. 174. Jersey City, N. J., Saturday, July 28, 1928. THREE CENTS

ЗАХОДИ СМИТА КОЛО ПРИЄДНАННЯ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ

МЕТОДИСТИ ПОЛУДНЯ ЗА ПРОГИБІЦЄЮ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 26. липня. — Виконавчий комітет краєвого комітету демократичної партії постановив на своїм засіданню, що відбулося нині сполудня в Ню Йорку, сотворити робітничий комітет, який має на ціли приєднати для демократичних кандидатів голоси робітників, зорганізованих у юнії.

Предсідательство сього комітету приняв на себе майор Джордж Бері, голова юнії пресменів.

Протестанти полудня далі виступають проти кандидатури Смита. У Ричмонді, у стейті Верджинії, відбулися нині збори епископів південної методиської церкви. Збори постановили проголосити, що методиська церква на полудни стоїть проти всіх противників прогибіції. Ся заява значить осудження кампанії Ал. Смита, відомого явного противника прогибіції.

(Методиська церква полудня становить осібне церковне тіло від методиської церкви північних стейтів ще з часів боротьби за рабство; полудневі й північні проповідники не могли погодитися зі собою на тій точці: північні з євангелією у руках доказували, що Бог осудив кріпацтво, а південні, що Бог признав кріпацтво як праву інституцію).

КОНҐРЕСМЕНИ ЗБИРАЮТЬСЯ РОЗСЛІДЖУВАТИ ВИБОРЧІ ВИДАТКИ.

КОМІТЕТ КОНҐРЕСУ ЗБИРАЄТЬСЯ ДНЯ 2. СЕРПНЯ.

ВАШИНҐТОН, 26. липня. — Комітет палати послів конгресу для розслідження виборчих видатків збереться на організаційне засідання в Ню Йорку дня 2. серпня. Комітет складається з конгресменів і має він подати конгресови свої висліди з видатків ріжних партій і кандидатів при сьогорічних виборах.

Партійні заряди вже видали своїм організаціям приказ предложити з днем 1. серпня спис видатків по конець місяця липня.

БОРТЬБА ЗА БОКСЕРСЬКИЙ ТИТУЛ.

ТАНІ ОБОРОНЯЄ СВІЙ ТИТУЛ ЧЕМПІОНА СВІТА В БОКСЕРСТВІ.

НЮ ЙОРК, 26. липня. — Нині вечером відбулася тут у Єнкі Стадіюм кулачна боротьба о титул чемпіона світа між дотеперішним чемпіоном Американцем Джіном Тані та його визовником, ново-зеляндським боксером Тамом Гіні.

Боротьба мала тревати пятнайцять „равнд", але тревала лишень одинайцять, коли Тані дав свому визовникови такого перцю, що розємний суддя здержав дальшу бійку, признаючи Тані побідником.

Боротьба від самого початку показувала перевагу американського чемпіона. Передовсім, він має довші руки від Тама Гіні. Та Гіні відомий зі страшної сили видержувати тяжкі удари. Та постійне товчення чемпіона таки зломило єго силу, і вже в десятій „равнді" Гіні від удару стратив був майже притомність і бувби програв уже тоді, якби не був заздвонив дзвінок та не перервав численя секунд проти нього. До того Гіні сталася немила пригода з оком, коли, як він каже, Тані, нехотячи вдарив його великим пальцем у очну ямку. Коли ще Тані розбив Тамови ніс у дуже болючий спосіб, то знатоки того спорту вже не ворожили Тамови довгої боротьби.

Сю бійку приглядалася товпа з 50,000 людий. Хоча се велике число, все таки воно на два рази менче від числа видців на кількох послідних боях за чемпіонат боксерства. Рахують, що промотор сеї боротьби Текс Рикард стратив що найменче чверть міліона. Він самий признається до втрати в сумі 100,000 долярів та винуе за сю втрату з одного боку великі федеральні податки, а з другого боку радія, які розсилали вістки про боротьбу в часі самої боротьби не тільки по Америці, але й по цілому світі. Любителі сього спорту мають друге пояснення для невдачі Рикарда; вони кажуть, що Рикард самий пошкодив собі, коли наложив на сидження ціни від 5 до 40 долярів.

ДОЛЯ ІМІҐРАНТА.

НЕЩАСТЄ БАТЬКА КЛАДЕ КОНЕЦЬ МРІЯМ ПРО РІДНИЙ КРАЙ.

НЮ ЙОРК, 26. липня. — Як то доля вмішається в людське життя в саму найбільше діймаючу хвилю та в одну мить його змінить, показалося на життю італійського іміґранта Косіма Джаніні.

Косімо Джаніні прибув до Америки 8 літ тому назад. Він навчився тут укладати орнаментові підлоги й заробляв в сей спосіб добрі гроші. Але по серцю він робітником не був. Його тягнуло до землі. Він працював тяжко, щоби заощадити гроші та вернути домів, до рідної Італії, купити фарму та дожити селянином решту свого життя.

Нарешті сього року, коли Косімови минуло 38 літ життя, він рішив, що зложив уже досить гроша та що він може вже вертати безжурно в рідний край. Зібравши всі свої ощадности, він продав дім у Юніон Сіті, в стейті Ню Джерзі, він купив корабельні карти для себе, жінки й двоє дітий. Нині рано вони мали сідати на корабель. Учора вони гостилися в ріжних знакомих, а сьогодня раненько вони сіли на трок одного знакомого, щоби поїхати з пакунками на корабель. По дорозі трокова щось сталося: шофер стратив над ним контролю і трок ввалився об дерево. Зі шофером трохи добуло неприто́много Косіма. Його відставлено до шпиталю, де він скоро помер.

БЕЛЮ КУНА ВИСИЛАЮТЬ З АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 25. липня. — Славний з червоного терору та масових убийств у Кримі, бувший большевицький диктатор в Мадярщині Беля Кун, відїздже в пятницю до пограничної стації Пасав у Баварії, звідкіля Німці вишлють його до Московії.

Подорожуватиме червоний царюк у товаристві багатьох жандармів, з двох причин. Перше, щоб мадярські монархісти його не злапали, а друге, щоб охоронити край від комуністичної зарази.

КРІЗА МІНІСТЕРСТВА ЮГОСЛАВІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

БІЛГОРОД, 25. липня.— Новий югославянський премієр-міністер Корошец, який нарешті згодився взятись за формування ради міністрів, запрошує знов представників партій та груп до участи в кабінеті. Уряд має бути коаліційним, до нього ввійдуть: радикали, демократи групи Давидовича, Словінці та Магомедани.

Демократи групи Прибичевича відмовилися від участи. Газети в полеміці кажуть, що новий кабінет буде подібний до міністерства, яке допустило до вбийств у скупщині (соймі).

ПОВІДОМЛЕННЄ

В СПРАВІ КОМІТЕТУ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА.

Отсим повідомляється членів і відділи У. Н. Союза, що д. Михайло Угорчак, дотеперішний голова Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, зрезиґнував зі свого уряду, а головство сього Комітету перeняв д. Теодор Грицей, головний предсідатель У. Н. Союза.

У всіх справах Сиротинця-Захисту У. Н. Союза просить ся відноситись на адресу Головної Канцелярії У. Н. Союза, 83 Гренд Стріт, Джерзі Сити, Ню Джерзі.

ОМЕЛЯН РЕВЮК,
секретар Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ЛЬВІВСЬКІ ОБХОДИСВІТИ.

Двох львівських гімназистів, Іван Погорецький і Иосиф Коник, розпрощавшись зі гімназією, звідки їх викинули, пішли в світ пішки. Погорецький обійшов раз Чехословаччину, Мадярщину, Югославію, Австрію та Швайцарію без гроша в кишені. Другий раз у товаристві Коника дійшов аж до Риму та там підчас купелі в Тибрі потонув.

СТРАШНИЙ ПРОЯВ ЗДИЧІННЯ.

Недалеко Варшави, в гроєцькому повіті, у Новому Селі, 30-літній парубок Фелікс Кшивачевський зарізав бритвою свою 65-літню маму за те, що не хотіла відписати йому частини ґрунту.

РІЖНІ КАТАСТРОФИ.

В арабськім місті Дамаску був великий огонь. Згоріло стокількадесять мусулманських домів. В пожежі згинуло 16 осіб, а кількадесять є поважно попечених. В Швеції наступила важка залізнича катастрофа. В ній згинуло 14 подорожних, а 60 було важко покалічених. В поблизу Москви вилетів з шин поспішний потяг. Наслідком катастрофи було 4 убитих і 14 покалічених.

ЯК ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ПОВОДИТЬСЯ З НАШИМИ ТОВАРИСТВАМИ.

Українське Краєве Товариство охорони дітей і опіки над молодю вислало ще 9. травня ц. р. прохання до воєвідств у Львові, Станиславові й Тернополі дозволити їм на одноразову збірку в дні 24. червня. Хоч реченець збірки вже минув, товариство не одержало до нині ніякої відповіди.

ЛИТВА І ПОЛЬЩА СКАРЖАТЬСЯ.

ПОЛЯКИ КАЖУТЬ, ЩО НІБИ ВІДМІНИЛИ МАНЕВРИ.

ЖЕНЕВА, 26. липня. — Литва вислала до Ліги Націй письмо, в якім протестує проти маневрів польської армії в пограничній полосі Виленщини.

Поляки зі свого боку протестують проти литовського нападу й одночасно заявляють, що нібито вона вже відмінила маневри на території Вильни, щоби показати, що Польща не має агресивних намірів.

НОБІЛЕ ПРИБУВ ДО НОРВЕҐІЇ.

НІХТО ЙОГО НЕ ВИТАВ І НЕ ЗУСТРІЧАВ. НОРВЕЖЦІ СТАВЛЯТЬСЯ ВОРОЖО ДО ДОСЛІДНИКІВ „ІТАЛІЇ".

СТОКГОЛЬМ, 26. липня. — До міста Нарвик у Норвеґії прибув італійський корабель „Чіта ді Міляно", який привіз генерала Нобіле та його сімох товаришів, котрі їдуть домів.

На березі ніхто не зустрічав і не витав недобитків. На кораблі так само було тихо. Для попередження неприємностей коло корабля стояв вартовий з крісом. Ніхто з виратуваних не показувався на покладі. Портові робітники відмовилися пособити Італійцям пристати до берега.

Звідціля Нобіле поїде спеціяльним потягом.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ОМИНУВ НЕБЕЗПЕКУ.

ОБІЙШЛИСЯ ВЛАСНИМИ СИЛАМИ.

МОСКВА, 26. липня. — Ледолом „Красін", як повідомлялося вчора, переловив трівожні сиґнали „SOS" з німецького моторового корабля „Монте Сервантес". Ледолом зараз же пішов на поміч загроженому. Коли ледолом наспів до німецького корабля, то небезпека вже минула. Пробоїну в боці „Монте Сервантес" залога корабля заткала сама. Для 1,800 пасажирів сього корабля, які турбувалися за своє життя, небезпека вже проминула. Капітан повідомляє через радіо, що направа закінчена комплетно силами залоги, але все таки „Монте Сарвантес" потрібує який тиждень для відпочинку.

В першому радіо повідомлялося, що корабель наскочив на ледяну гору; тепер докосять, що корабель ушкодили невеликі пливучі криги.

ЮҐОСЛАВСЬКА ПОЛІЦІЯ ВБИЛА ДВОХ АЛЬБАНЦІВ.

БІЛГОРОД, 26. липня. — Близько альбансько-югославської границі, в місті Дебар, югославська жандармерія попала на сліди ватаги Альбанців, які хотіли перейти границю. Жандарми відкрили вогонь зі скорострілів і забили двох.

Доносять, що однопартійці вбитого в Софії генерала Протогерова, одного з лідерів македонських комітаджів, повели майже отверту війну з групою Михайлова, убитого також у Болгарії. Сербська жандармерія узброєна як для правдивої війни.

ЯПОНІЯ ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З МАНДЖУРІЄЮ.

ТОКІО, 26. липня. — Між японськими представниками та урядами нанкінським і манджурським розпочалися переговори в справі положення в Манджурії.

Націоналістичний уряд та диктатор Манджурії обіцяють дати концесії в першу чергу Японії та задержати в силі вже істнуючі.

Манджурське положення є головним питанням на шляху обєднання цілого Китаю. Єдаток Чан-Тсо-Ліна перебрав тепер його син Чан-Тсо-Ляи, який заявив, що Манджурія вже увійшла як провінція під зверхність національного уряду в Нанкіні. Японія особливо заінтересована в Манджурії, де вона вложила багато капіталу.

Кажуть, що угода, яку тут заключать, матиме провізоричний характер.

СТРАЙК НІМЕЦЬКИХ РИБАКІВ.

МОЖУТЬ УТРАТИТИ СЕЗОН ОСЕЛЕДЦІВ.

БЕРЛІН, 26. липня. — Рибному промислови в районі Гамбурга грозить пропущення сезону ловлі оселедців, бо рибаки почали вже страйк. На страйк вийшли робітники 45 рибоболових шаланд (рибацьких кораблів), яких є загалом 70. Робітники домагаються підвищення платні.

Решта рибацьких кораблів можливо ще сьогодня повернеться з моря, щоби приєднатися до страйку.

Кожного сезону тут ловлять міліони риби, яка в цей час пливе з підбігунового моря повз північну частину Німеччини. Наловлену рибу вудять і солять.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПІЛЬОТ ПРОБУЄ ЗНОВА ЛЕТІТИ ДО АМЕРИКИ.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПІЛЬОТ ПОВЕРНЕТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

ГОРТА, острів Фойл, Азори, 26. липня. — Англійський авіятор, капітан Франк Кортней, який застряг ще з весни на Азорських островах, нині знов пробує летіти до Злучених Держав. Кортней каже, що вже близько місяця чекає на добру погоду.

Французький пільот Пар' чекає на поправу мотора, після чого відїздже до Франції.

ЖІНКА ПОЧТОВИМ ПІЛЬОТОМ.

ПЕРША ЖІНКА-АВІЯТОР, ЯКА ВИКОНУВАТИМЕ ОБОВЯЗКИ ПОЧТОВОГО ПІЛЬОТА.

ЛОНДОН, 26. липня. — Леді Гіт є першою жінкою, яку заанґажували до почтової летунчої служби на пасажирському аероплані.

Наймила її Голяндська Королівська Воздушна Лінія, і з завтрішнього дня кольосальний аероплян Фокера полетить з Амстердаму до Лондону вже під її керуванням.

ЗІ СВІТА

ТИЧИНОПОЛІ, Мадрас, 26. липня. — Підчас зударення потягу з омнибусом згинуло 10 осіб, а багато других віднесло порання. Поліція обвинувачує страйкарів.

На приказ розійтися, юрба відмовилась, і поліція відкрила вогонь. Ранено 4 людей.

ЛОНДОН, 26. липня. — Ліберальна Партія знова вибрала бувшого свого лідера Лойда Джорджа до парляменту на слідуючу сесію.

БРЕСТ, Франція, 26. липня. — 13 автомобілів зачали подорож навколо Бретанії. На кожному з них уставлено радіо, яке повідомляє попередні пункти, а також приймає повідомлення.

ТОКІО, Японія, 26. липня. — Пять компаній японської піхоти, які стоять в Тяньдзінь, одержали наказ покинути Китай не пізніще як на початку серпня.

ЦАРГОРОД, 26. липня. — Землетрус знова навістив Смирну, в Малій Азії. Він тягнувся 10 секунд. Нещасливих випадків з людьми не було. Багато домів зруйновано.

ЖЕНЕВА, 26. липня. — Чорлза Еванса Гюза знова вибрали на голову третейського суду в Газі. Вибраний суддя номінований 15-тий раз.

ПЕРПІНЯН, Франція, 26. липня. — Сотні мешканців покинули доми, спасаючись від огню, який охопив ліси недалеко міста. Компанія сенегальських стрільців вирушила туди на автах, але спасти ліса вже неможливо.

РИМ, 26. липня. — Офіційні шведські представники в Римі заявили, що будуть добиватися слідства в справі смерти доктора Мальґрена.

ПАРИЖ, 26. липня. — Ракефелер молодчий подарував 50,000 долярів на поправу скла на восьмох вікнах катедральної собору в Шартр.

ПАРИЖ, 26. липня. — Франція також готовилася слухати спікера, який говорив підчас файту між Тані та Гіні. Для того приготовано спеціяльні радіо-стації.

КАЛЬКУТА, Індія, 26. липня. — Справа залізничої катастрофи в Горвах, у Бенгалю, що сталася 9 липня, вже вияснилася, коли один з виновників катастрофи видав решту. В цій справі арештовано разом 46 людей.

ОСТРІВ МАЛЬТА, 26. липня. — На англійському кораблі „Аракан" виник вибух, який потяг за собою страшні наслідки. Ранених, яких дуже багато, перевезено до шпиталю. Корабель віз вугілля з Польщі до Венеції.

ЛОНДОН, 26. липня. — Лейді Астор підчас свого виступу на конґресі англійських та американських жінок звернулася з проханням, щоби вони перші реагували на пропозицію Келоґа.

МОСКВА, 26. липня. — „Американізація" в Росії поступає дуже хутко. Москва виглядає так, ніби Америка в „ленч-таймі", т. є., коли робітники йдуть з роботи до ресторанів на обід, не скидаючи овер-олс.

РИМ, 26. липня. — Виходячи з карити, папа Пій, після прогульки в авті по парку Ватикану, звихнув собі ногу і не міг приймати прочан на авдієнції.

ФЮКОТ, Англія, 26. липня. — За останніх півшеста років у цьому селі ніхто не помер у віці низше 64 років. Середній вік умираючих сягав поза 80 літ.

АМСТЕРДАМ, 26. липня. — Голяндія є країна роверів. На кождих 5 мешканців припадає 2 ровери. Дороги для роверів тягнуться рівнобіжно з дорогами кінськими та автовими.

БУКАРЕШТ, 26. липня. — Румунська погранична стежа вбила двох людей, які пробували перебратися на румунську сторону. На вогонь Румунів большевики так само відповідали вогнем.

ЛОНДОН, 26. липня. — Поліція минулого року відкрила 27 убийств, поповнених за рік у Лондоні. 25 дістали тюрму, 1 покарано на горло, а одного помилувано.

ПАРИЖ, 26. липня. — Тут очікують приїзду міністра закордонних справ Келоґа на 30. серпня, коли має відбутися підписання договору про поставлення війни поза законом.

ЦАРГОРОД, 26. липня. — Американський амбасадор в Туреччині Фізосеф Гру, переїзджаючи на поромі через Босфор, углядів, що якась Туркиня впала в воду. Не довго думаючи, Американець кинувся також у воду і спас жінку, яка одначе до години померла.

Це другий випадок, коли амбасадорови доводиться проявити присутність духа.

Недавно він найшов двох дівчат, поранених автомобілем, та завіз їх до шпиталю та ще на час, щоби спасти їм життя.

КРАЙ, ПРО ЯКИЙ НЕ ЗНАЄМО.

Естонські журналісти з гордістю згадують факт, що їхня преса — одна з найдавніших в Европі. Перший їхній денник вийшов 1766 р. п. з.: „Люгіке Опетус". До нині виходить там денник „Постімес", від 1857 р. У 1919 р. виходило в Естонії 72 періодичних органів, у 1923 р. — 143, у 1927 — 186, з чого 73 денників і 113 тижневиків і місячників. Додаймо для пояснення, що вся Естонія має 1 міл. 100,000 населення.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У СЛІПІЙ УЛИЦІ

Сими днями відбувалася в місті Сіетелі, в стейті Вашингтоні, конвенція Американської Адвокатської Палати. Конвенція між иншим вислухала довгий рапорт секції кримінального права й кримінольоґії, в котрій находиться дуже цікава заява про прогибіцію.

Радять американські адвокати американському громадянству коротко таке:

„Виконуйте прогибіційний закон як слідує, або відкличте його".

Ось так американські адвокати, які вважаються знатоками американського закона, дають громадянству раду, яка на верха виглядає на дуже розумну. З неї виходить, що досі прогибіційного закона як слід не виконується; що з того виходить для громадянства велика шкода; та що сему станови треба покласти край: треба або виконувати закон так, як виконується другі закони, або треба явно його скасувати.

Американські ґазети сейчас висказали немале здивоване з пропозиції американської адвокатської палати. Вони звертають увагу палаті, що адвокатська пропозиція предкладає зі ситуації два виходи, з котрих оба до виконання неможливі.

На виконанне прогибіційного закона як слід не важиться ні одна американська партія. Прогибіційний уряд робить усе, що лежить у його силі, але він не може виконати як слід закона, на якого виконанне він не має й одної десятої потрібної сили. На ухвалення відповідної суми гроший не рішиться ні один конгрес. Там на папери правлять „сухі". Але навіть „найсухші" не хочуть визначити на виконуванне прогибіції тільки гроша, кілько потреба на належите виконання. Вони бояться великих податків. Тому прогибіційний уряд, замісць виконувати прогибіцію, лишень виконанне розтадапує, як та баба в анґлійській анекдоті, що збирається стиркою вичерпати океан.

З другого боку знова на відкликанне прогибіційного закона теж не стати відваги ні конгресови ні стейтовим леґіслятурам. Політики воліють лицемірити своїм виборцям, як сказати їм отверто, що прогибіція мусить бути скасована. Вони воліють на верха признаватися за „сухих", а приватно пити, скільки влізеться. Цілий край і законодатні тіла повні таких пяних стовпів тверезости. Цілий край повний фарисейства, з якого просто нема виходу.

Навіть радити нині виконувати прогибіцію або її скасувати, се також фарисейство, — коли й одно й друге неможливе.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ „СПЕЦИ"

По большевицькому „спец" значить фаховець, від російського слова „специяліст". Ось саме тепер закінчився скандально для большевиків, але криваво й трагічно для обвинувачених московський процес над „спецами" з Донецького вугляного басейну. Не дивлячись на суворий присуд суду, для всіх не захоплених большевицьким „правосудієм" ясно, що судити треба було не інженірів, а скорше самих суддів та прокураторів. І колиб на місці головного обвинуваченого Рабіновича сидів сам прокурор Криленко, а Рабінович на його місці, то безперечно Криленка булиби суворо засудили за економічну руїну Росії.

Але в большевиків є ще категорія „спеців", що майже не належать до комуністичної партії й часто з давних часів. З цих „революційних" большевицьких „спеців" найбільшу славу й грошей мають „специ" від розтрат.

Коли розгорнути большевицьку газету (звичайно краєву, а не закордонні рептильки), то під кожним розділом чи то „Відбудова промисловости", чи „Партійне життя", чи „Успіхи радянської системи", чи „Кооперативне життя" — всюди прочитаєте про розтрати, про крадіж державного й громадського майна, про марнотравство народних і державних скарбів. Большевицькі „специ" в розтраті та крадіжі грошей та довіреного їм майна не мають собі рівних навіть в таких ославлених на ввесь світ державах, як Польща й Румунія.

Для того, що головні посади займають усюди партійці, які чомусь звуться „відповідальними" робітниками, то всякі розтрати та крадіжки минають їм безкарно. Десь-не колись для прикладу зарядять над „злісним" розтратчиком суд, часом кількох, щоби нагнати страху на решту, засудять, чи „з огляду на заслуги перед партією" обмежать висловленням догани, але це не відбивається на становищу цих своєрідних „спеців".

Для замилення очей контрольних органів „специ" від розтрат виробили вже шаблони, щоб оправдати недостачу грошей в довіреній їм касі. Найчастійше їм „витягають гроші з кишені", але чомусь злодії витягають гроші державні чи громадські й ніколи власні, „спецівські". Через те, що вуличне злодійство в радянськім союзі розвинене так як ніде в світі, жадна контроля не може взяти під сумнів поданих причин недостачі грошей у касі.

Маніпуляції в касових книгах та підроблювання чи фальшовання виправдуючих витрати документів такі ріжноманітні, що вних визнається тільки сам „спец" від розтрат. Таксамо ріжноманітні способи затаювання крадіжки державного та громадського майна. Ще в старій Росії, хоча й говорилося, що „казьонное добро в агне не гаріт, а в ваде не тонет", воно і горіло і потопало, а сліди крадіжок затиралися. В Радсоюзі навпаки: тільки „казьонное добро" (державне воно там переважно) особливо небезпечне щодо вогню та води.

Широко практикується також „усушка та утечка", які просто стихійно зменьшують кількість державного майна, часто на 20—30%. Є деякі установи на Україні, що через поширену в них систему крадіжок придбали собі репутацію „всерадянського" значіння. Наприклад „Українліс", трест, що завідує лісами на Україні, навіть далеко поза межами України відомий, як „Укркрадліс". Є встанови й „загально-союзного значіння" — „папір-трест", „металтрест" з такою-ж саме славою, як „Укркрадліс".

Вся маса „спеців" від розтрат та крадіжок, дістаючи в такий спосіб добрі прибутки, окрім своїх платень, має змогу жити на широку ногу. Про життя цих „спеців" навіть у піснях співають, прославляють цих героїв, які „у горівці потопають а в розтратах виринають".

Створилося переконання у всіх радянських громадян, що раз майно чи гроші совітські, то при владі совітській кожному вільно з цього майна чи грошей користати. Тому жадна економічно-господарська установа чи організація там не може розвиватися, бож розтрати касові та розтягування майна приводять їх до занепаду. Від повної руїни їх рятують державні допомоги та кредити, які безпереставно мусять додаватися в більшім і більшім розмірі. Жадні заходи РСІ (робітниче-селянської інспекції), яка повнить службу старої державної контролі, розтрат та крадіжок спинити не можуть, хоч одмовити їй у щирості цих заходів не можна.

Оповідають про Затонського, наркомісаря РСІ на Україні, як він, стараючись припинити розтрати та крадіжки в кооперації, їздив по селах для контролі. В одному селі здибався він з одним знайомим селянином. Питається його: „Ну, як у вас стоїть кооперація?" Селянин відповів: „Та добре, тільки крадуть здорово собачі сини". Аж потемніло в очах Затонського. А його знайомий ще додає: „Мов шашіль той дерево точить: дивитися зверху, — то дерево ніби ціле, а всередині геть усе шашіль поточив". „Чи нема у вашому селі чесних людей, чому їх до кооперації не вибірають? От, наприклад, колиб вас вибрали, то ви би певно не крали". Селянин почухався в потилицю, подумав і сказав: „А хто його знає!..."

Та кооперація, хоч і важливий чинник в економічно-господарськім життю Радсоюзу, розпоряджає порівнюючи малим майном та коштами. Переважна частина продукції та грошей переходить через державні орґанізації, а вони в руках „спеців" і мимо всіх старань центральних контролюючих орґанів не можуть ніяк вийти з занепаду та дефіциту.

Ці „специ" від розтрат та крадіжки самі одні в стані погребати большевицьку систему господарки. А при инших ще труднощах та недостачах, на які так багата большевицька дійсність, кінець господарювання народним майном без відповідальних елементів, „відповідальних" партійців, мусить скоро наступити. Державна каса врешті постійних дефіцитів покривати не зможе.

ДИМІСІЯ ПІЛСУДСЬКОГО І ЇЇ НАСЛІДКИ

(Оригінальна допись до „Свободи" з Варшави).

I.

У Польщі настала зміна уряду, хотя правительственна ґазета „Епока" й помістила на ту тему статтю під заголовком: **„Без змян"**.

Уже від довшого часу кружляли вістки про зміни, які мають зайти в радивілівській палаті. Ніхто однак не знав нічого певного і тому сплетні гуляли собі після вподоби та висували усе нові здогади на порядок дневний. Вправді „взґленди паньствове" наклали дещо каганець на мордочки польської преси, та за те тим більше подвизалася так звана тут у Варшаві „почта пантофльова".

Не можна отже дивуватись, що польський загал реаґував дуже сильно на ті таємні та не легкі до сконтрольовання поголоски, і що кождий день підносив загальне зденервованнє о один степень висше.

Люди гляділи одні на других з несупокоєм, а нераз з грудий виривалося зітханне:

„А що то завтрішна днина нам принесе нового?"

Нарешті Поляки відітхнули лекше, коли надзвичайні видання дневників принесли вістку, що вправді прийшло до зміни в уряді, але радше формальної, а не есенціональної вдачі: замісць кабінету маршала Пілсудского з Бартелем яко віцепремієром — прийшло міністерство з проф. Бартлем на чолі, а з Зюком Пілсудським яко міністром війни. Иншими словами: **прийшло до реституції того стану річий, який був перед роком.**

А що рівночасно і дві міністеріяльні теки змінили своїх власників — це можби уважати остаточно за події меншого значіння.

Чому-ж, для якої причини випустив властиво маршал Пілсудскі урядову керму зі своїх рук? — ось яке питанне читаємо тепер на устах всіх, кого стрінемо чи то на Саській площі, чи в Уяздовських алеях, чи деинде.

Впрочім не лише в Польщі є це сталою темою політичних дискусій, але також у політичних кругах заграницею, зосібна в краях, що мають якісь порахунки з Польщею, всьо одно — чи дружнього чи ворожого характеру.

Личність Пілсудского є преці за визначна, а стисла звязь її з долею теперішної Польщі є також за велика, щоби того рода рішучий крок його мав позістати без вражіння.

Прихильні маршалови часописи мають на питанне щодо причини його уступлення дуже просту відповідь:

Знаним є загально та не від нині, що здоровле Пілсудского уже від довшого часу полишає богато до бажання. Вправді прихильні йому пресові орґани кажуть, що в посліднім часі мав стан його значно поправитись, але — як самі таки зазначують — і реконвалєнсценція вимагає великого пікловання, а цему стоять знову на перешкоді тяжкі обовязки, получені з кермою уряду.

Тепер цей тягар перейде на плечі професора Бартля, котри, опертий на авторитет автора маєвого перевороту і „будівничого" Польщі — буде мати також і чинну його поміч — яко міністра справ військових та ґенерально-війскового інспектора.

Як бачимо — то п. **Пілсудскі** дуже практично устроїв собі цілу справу: і **тепер**, як і доси, він властиво **буде грати першу скрипку** в польськім правительстві, але буде свобідний від так званих „репрезентаційних" обовязків, котрих він впрочім і так по змозі уникав. Тут, у Варшаві, впадало людям в око, що і з чужих дипльоматів він допускав до себе лише дуже близько до польського уряду стоячих людей, як нпр. монсіньора Мармаджія, папського заступника. Такий близкий приятель — як би навіть і завважав, що з п. маршалом **„не всьо в порядку"** — не виніс би цего поза мури Бельведеру, та не розбубнив у пресі.

Рівночасно зі зміною на становищи шефа уряду настала зміна і на становищи начальників двох міністерств, а то просвіти і комунікацій. Міністром просвіти був доси **оператор** станиславівського шпиталю др. Добруцкі. І доси є тайною, звідки він нараз вианансував аж на міністра... **просвіти!** Головною причиною цего авансу була лише та обставина, що Добруцкі і Бартель це давні шкільні товариші. Мабуть п. Бартель думав, що коли Добруцкі умів колись йому добре в школі відповідати, коли він, Бартель не вмів лекції, то буде міг і міністром просвіти добрим бути, та виконувати точно це, що йому цим разом вже сам Бартель підповідати буде.

І справді довший час ішло всьо умовленим порядком, а **Добруцкі** зосібна щодо українського шкільництва показався дуже „спренжистим". А коли йому посол др. Целевич виказав датами всю абсурдність польського міністерства просвіти супроти української дітвори — то він на це мав лише одну відповідь, а то, „що **утраквізм** показався **найкращою системою** в українськім шкільнім питанню!"

Очивидно — що так, бо-ж утраквізм — це повна польонізація українських шкіл ще, і з тою укритою цілею, щоби польську молодь остільки підучити по українськи, щоби її мож потім накидувати і чисто українським школам яко учителів!

Остаточно однак прийшло і поміж тими двома колеґами: Бартлем та Добруцким до непорозумінь, а Бартель виразно заявив, що **„Добруцкі не дорусл до свеґо заданя"**. Він скористав отже з найблизшої нагоди злого гумору „дзядка" і без великих „церемелій" висадив його з міністеріяльного крісла.

Таке саме постигло ще і другого міністра — а то **Ромоцкого,** котрого проєкт т. зв. **„комерціялізації"** державних залізниць викликав був так у висших залізничників, як зосібна у специялістів ґенерального штабу велике невдоволенне.

Ромоцкі хотів віддати **заграничним капіталістам** експльоатованне польських державних **залізниць,** бо уважав, що чужі специялісти заведуть більший порядок в цілій польській залізничій господарці. Та польські залізничні „шпіци" дуже вражливі на всяку контролю й уміли приговорити до серця Пілсудському, яка то небезпека може грозити польській армії на випадок війни, коли **„чужі"** будуть знати ріжні польськкі тайни залізничі.

Досить — що це „дзядка" переконало і він не лиш не допустив до „комерціялізації" — але і самого Ромоцкого пустив в дубину. А зробив він це в дуже грубий спосіб, бо власне Ромоцкий брав участь у торжественнім відкриттю якогось „схроніска", коли доручено йому надзвичайне видання **„Варшавяка"**, в котрім яко сензацію подано димісію власне його, Ромоцкого та Добруцкого.

У всякому разі димісія в такій формі — до приємностей не належить...

Ів. Гончаренко.

НЕЗАМЕШКАНІ ОСТРОВИ НА ПІВНІЧНОМУ ЛЕДЯНОМУ ОКЕАНІ.

Після тримісячної блуканини повернула до Петербурга з північного Ледяного океану експедиція під проводом ботаніка професора Толмачева. Експедицію вислала російська Академія Наук, щоби розслідила північне побереже Сибіру й островів на північному Ледяному морі. Експедиція мала досліджувати побережа Сибіру біля гирла ріки Єнісея та острови Ледяного моря, щоправда зазначені на мапах, але ще не розсліджені. Експедиція мусіла боротися з великими труднощами. В північно-сибірській тундрі Гідан дослідники збилися з дороги і і щойно після великих трудів добилися знову до побережа. Вони відвідали острови Серебрякова, Мініна і ще один остров зовсім незнаний. Острови богато більші, як досі думали. Мапи, виконані експедицією, виказують значні зміни у порівнанні з дотеперішніми мапами. Всі три острови незамешкані тай з причини дуже великого зимна годі таки там жити. Одинокі звірята, що їх дослідники там стрічали, то рени, тюлені і північні морські птахи.

ДЖЕРЕЛА ЗЕМНОГО ҐАЗУ

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Витинки з ґазет надіслали: гр. Лев Білик, Гемтрамк, Мишиґен; г. Петро Кутеляк, Клівленд, Огайо.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(168)

Одночасно з большевиками почав робити проби і головнокомандуючий румунського фронту ген. Щербачев порозуміння з осередними державами в справі перемиря, звичайно без відома Центральної Ради. Одержана у Києві 20-го падолиста телеграма Щербачева про те, що він, у порозумінню з румунським правительством починає переговори з Австрією та Німеччиною про перемире, а тому прохає Ц. Раду прислати своїх представників, звалилося несподівано, немов би сніг на голову у ясний день. Негайно скликано на 2-гу годину засіданнє Ради, хоч чергове було призначене на вечер.

На сьому засіданню ґенеральний секретар Петлюра повідомив Раду, що телеграму одержано від фронтового зїзду південно-західного фронту, скликаного „іскомітозом" („исполніт. комітет юго-зап. фронта") 19 падолиста. На сьому зїзді брали участь: 769 большевиків, 225 російських соц.-революц., 50 інтернаціон., 80 Українців (випадково, бо Українці збойкотували сей зїзд) і 60 поза-партійних делеґатів. Сей склад членів зїзду досить яскраво свідчить про те, хто надавав тон на сьому зїзді, а також про ту глибину й ширину, з якою большевики уже тоді вїлися в російські військові частини на південно-західному фронті, що страшенно утруднювало Українцям і тут, у себе дома, вести свою військову політику.

В телеґрамі цій були коротко наведені такі постанови цього зїзду:

„1) Виконавчий Комітет південно-західного фронту передає політичну владу на фронті надзвичайному фронтовому зїздові, а зїзд передає президії в тісному контакті з українською фронтовою радою;

„2) Без обговорення вітати Центральну Раду з нагоди оголошення Укр. Народної Републіки;

„3) Зїзд пропонує главкомюзови (Главноком. південно-зах. фронтом) негайно почати переговори про загальне перемирення, сповістивши про це союзників. Переговори почати в контакті з Укр. Центр. Радою".

При пануючій більшости большевиків на зїзді запали такі ухвали, льояльні до Укр. Ц. Ради, тому, що большевики, маючи богато делеґатів, мали дуже мало фактичних військових сил у своїх руках. Делеґати їхні по більшости були представниками дезертирів, та ріжних нестроєвих команд і їм подібного „війська".

По бурхливих дебатах Рада ухвалила постанову, очевидно сподіваючись привабити до себе широкі маси, та не дати, показно, випередити себе большевикам у своєму поступі на зустріч інтересам широких, збитих з пантелику мас. В цій постанові Рада не мов би то сама бере на себе ініціятиву в розпочаттю мирових переговорів, а не примушена те робити обставинам, що виникли поза нею. Таким чином Центральна Рада сама на себе взяла вину перед державами антанти, яку вони згодом і закидали їй в порушенню одноцільности фронту боротьби їх з осередніми державами. Між тим вина Ц. Ради не в ініціятиві й розпочаттю мирових переговорів, а в безоглядному захопленню демаґоґів і певною короткозорістю в передбаченню майбутніх подій та наслідків свого поступовання.

Тут я мушу сконстатувати, що неґативне відношення до мирових переговорів і миру з осередними державами не явилося „пост фактум". Я катеґорично виступав проти замирення з Німцями й навіть висовував пропозицію серед військових, що колиб обставинами Рада примушена була таке замирення утворити, ми, військові, а особливо Військовий Ґенеральний Комітет, мусимо зробити „бунт", не признати цього факту й зібравши, хоч саму жменьку війська, продовжувати боротьбу в спілці з Антантою. Правда, практичних воєнних наслідків з цього не булоб, але ми малиб у себе тоді групу, що виразно орієнтується на Антанту й якій би антанта вірила. Зробити це було можливо, йдучи разом з Чехословаками, Лотишами й иншими.

Стоючи на такій точці погляду, я катеґорично відхилив пропозицію Ц. Ком. партії С-Рев. їхати військовим делеґатом до Берестя й замісць мене був висланий М. Полоз, який, повернувшися згодом звідти, відмовився їхати вдруге для продовження переговорів.

О. Жуковський, бувши тоді теж товаришем військового секретаря, згодом оповідав мені, що одною з причин пізнішого мого арешту й М. Полоза була також наша, а особливо гостра моя опозиція проти миру з Німцями.

Таке відношення моє до замирення з осередніми державами базувалось не на абстрактних міркуваннях, гіпотезах, чи на почуттю симпатії й антипатії (я на цьому взагалі не будую своїх політичних поступовань), а на глибокому переконанню, збудованому на підрахованнях всіх ресурсів Антанти й осередніх держав, зроблених О. Жуковським і офіцирами нашого ґенерального штабу. Вони математично вирахували, що союзники, залишившися самі в боротьбі, безперечно переможуть осередні держави. Помилка в розрахованню дала ріжницю всього 2—3 місяці — Німці довше витримали.

(Дальше буде)

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляється всіх правно голосуючих членів греко католицької церкви св. Володимира в SCRANTON, PA., що

НАДЗВИЧАЙНИЙ МІТІНҐ

ПАРОХІЯЛЬНИЙ

— відбудеться —

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

428 SEVENTH ST., SCRANTON, PA.

12-ГО АВҐУСТА 1928

в годині першій по обіді.

Мітінґ скликується, щоби обговорити справи церковного майна. 174,7,83

Йосиф **Коротош**, предс.

Іван **Чуприн**, секретар.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ЧЕСТЕР, ПА.

— скликує —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

які відбудуться

В НЕДІЛЮ, 29. ЛИПНЯ 1928

В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

ПРИ 2613 W. 3-та ВУЛИЦЯ,

в 1-шій **годині пополудни.**

На порядку нарад вельми важні справи до вирішення, тому присутність всіх конечна.

Громадяни і Громадянки, не дивлячися чи суть вже членами Української Громади чи ні, обовязані прийти на ці громадські збори, на яких маємо остаточно рішити дуже важні справи.

Володимир Білоруський, предс.

Василь Стецура, писар.

Теодор Сорока, скарбник.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!

КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

при співучасти **всіх Братств, Товариств і Сестрицтв**

— устроює —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, 28. ЛИПНЯ 1928 Р.

В ГАЛИ І ПАРКУ

THE SLOVAC GYMNASTICAL FALCON ASSOCIATION,

358 MORRIS AVE., NEWARK, N. J.

Початок в год. 5-ій попол.

Вступ 50 центів.

Запрашається весь український загал з Нюарку і околиці до численної участи. 174

Комітет.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ В СПРАВІ ДОПИСИ В „ТРИЗУБІ".

Майнервіл, Па., 23 липня 1928.

Прошу ласкаво помістити слідуюче:

Правда про „ділення" Українців на Галичан і не-Галичан.

В 197 ч. „Свободи" була поміщена допись „Галичанина" п. з. **„Як Галичане не дають нікому жити"**, в якій Шановний Дописуватель заперечив твердження піднесені якимсь американським дописувателем парижського „Тризуба" про те, що немов то хтось ділить Українців на Галичан і не-Галичан. „Галичанин" привів в своїй дописі слідуючі слова з дописі в „Тризубі":

„Комітет просив нашого архиепископа Іоанна Теодоровича, щоб в той день (27 мая ц. р. — прим. І. Г.) було відправлено панахиду і переведено збірку на інвалідів, але цього не було зроблено „ради страха галицького"...

В дописі п. з. **„Зла не треба крити, а треба поборювати його"** інший дописуватель, „Українець", вже і в самім заголовку і в дописі підтверджує закиди, піднесені в „Тризубі".

В інтересі правди прошу Хв. Редакцію помістити слідуюче:

Дня 9. мая ц. р. Впреосвященний Архіепископ І. Теодорович предложив на рішення Епархіяльного Совіту Української Православної Церкви в Америці листа одного громадянина з Ню Йорку. В тім листі було висловлено прохання, щоби о. Архіепископ призначив неділю 27 мая ц. р. на поминальне богослуження за душу бл. памяти Симона Петлюри в усіх парафіях Української Православної Церкви в Америці, та щоби в часі тих богослужень в усіх парафіях було переведено збірку на допомогу Інвалідам Армії УНР. Крім цього листа було інше повідомлення, що таке богослуження і збірка будуть мати місце дня 27 мая в укр. прав. церкві в Ню Йорку.

Нарада Епархіяльного Совіту постановила:

„ІІІ-тій Церковно-Народній Собор Української Православної Церкви в Америці, відбувшийся в червні 1924 р. в Нюарку, Н. Дж., встановив на всі часи істнування Рідної Церкви в Америці першу неділю після Зелених Свят **Українським „Меморіял Дей" — Днем Молитовного Спомину.** В цей день в усіх парафіях Української Православної Церкви в Америці відправляється поминальне богослуження за спокій душ **усіх Героїв,** полягших на полі бою, і **всіх** Мучеників, тяжкою рукою ворога-ката замучених в тюрмах і підвалах за визволення нашого народу, і за богослуженням переводиться збір пожертв на цілі близькі ділу визволення нашого Народу. Український День Молитовного Спомину був встановлений Собором Церкви, тому ані Архіепископ, ані Епарх. Совіт не вважають себе в праві перемінювати час того свята. З огляду на тяжкі економічні відносини в теперішній час, Епарх. Совіт не вважає можливим проголошувати дві збірки на протязі двох тижнів.

„Цього року збірка, переведена в парафіях Української Православної Церкви в Америці в День Молитовного Спомину, розділюється **по половині: на допомогу Українським Інвалідам в Каліші і на Дім Українських Інвалідів у Львові.** Нарада доручає о. прот. Вол. Каськову, фінансовому секретареви, переслати цю збірку в призначені місця через Обєднання з проханням, щоби при пересилці тих сум до краю було зазначено, що вони походять із збірки в парафіях Української Православної Церкви в Америці в Український День Молитовного Спомину".

Повищі постанови я навів з протоколів нарад Епарх. Совіту Української Православної Церкви в Америці. До того можу додати, що о. прот. Каськів виготовляє тепер звіт з тої збірки і так скоро, як отримає жертви від усіх парафій, вишле цілу збірку по призначенню.

Сам Впреосв. о. Архіепископ тих постанов не переводив і сам за них не відповідає. Постанови були ухвалені Епар. Совітом, головою якого є Владика. Розділюючи збірку по половині, — між українських Інвалідів у Львові і українських Інвалідів в Каліші, — Епарх. Совіт руководився не бажанням поділу Українців на Галичан і не-Галичан, а спочуванням до рідних братів, які кривавою ціною окупили свою любов до свого Народу. Наша Церква стоїть на ґрунті обеднання всіх дітей українського народу і в ній не може бути мови про будь-який „галицький" і „не-галицький" поділ Українців.

Прот. Іван Гундяк

Секр. Епарх. Совіту Укр. Прав. Церкви в Америці.

—o—

НЕВМІСНЕ ПІДЧЕРКУВАННЄ ВІРОІСПОВІДНОЇ РІЖНИЦІ.

Дня 18. липня с. р., мали виступати в Клівленді перед чужинцями два істнуючі українські хори, сполучені в один народний хор, з чистою українською програмою й з незалежним діріґентом на чолі.

На жаль, сталося інакше. Добродієви Хомицькому, священикови православної парохії, се чомусь не подобалось. В останній хвилі він виступив тільки як священик православної церкви, та рівнож як предсідатель і представник Українців в Клівленд, на яке становище мандату не мав. Замісць згоди стався хаос. Хор розбився, найлучші сили відлетіли. Виступив д. Хомицький з пятнацятьма членами сього хору, дібравши до них статистів. Вони пішли виступити перед чужинцями як хор православної церкви, одної секти, а не цілої громади. З того вийшов не спів, а звичайна собі проба. Української пісні не прославлено. Се, що ми показали брак солідарности, що ми показали вузке сектанство, се осмішило українську громаду перед чужими людьми.

Лука В. Стахурський.

—o—

ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАЗИВАННЯ УКРАЇНЦІВ ҐРІКАМИ Й РУТЕНЦЯМИ.

Передучера вичитав я в місцевій американській часописи, що до Гартфорду приїхав Ґрік Бішоп Богачевський, відправити панахиду по бл. п. о. Ващишиному, котрий умер минувшого тижня. Зараз на другий день рівнож в цій часописи появилась новинка, що похорон українського священика тревав через шість годин, а похорон відправив, як пище згадана часопись, Ґрік Бішоп Богачевський в сослуженню пятьох асистентів, українських священиків. Рівнож була поміщена фотографія еп. Богачевського, а під нею була напись, що це є єпископ „Ґрік-Рутеніян Чорч" в Америці.

Не ходить о це, що похорон українського кат. священика тревав через шість годин, лише характеристично є, що еп. Богачевський, приїхавши тут, зараз репортерам ґазет заподав, що він є „бішоп оф Ґрік-Рутеніян Чорч". Прочі священики, які брали участь в похороні, були заподані, що вони українські католицькі священики, бо так вони видно репортерам представилися.

От і радуйтеся, американські Українці, що найвищий достойник укр. католицької церкви заподає себе, що він епископ не Українців, а лише Ґрік-Рутеніян!

Коли Ляхи загарбали Галичину, то вони приказали своїм урядникам, щоби слова „Українець" ніде не вживали по урядах, а заступали його словом „Русин". Українців Галичан Поляки скрізь по урядах вписують за Русинів, а не за Українців. Це саме розпорядження польське виконують рівнож і польські слуги по других державах, як приміром польський конзуль в Америці. Польські часописи в Америці уживають терміну не „Русин", а „Українець". Епископ Богачевський також стисло тримається польського розпорядження. Сумне це, але правдиве. Польща може похвалитися, що заключений з Римом конкордат на шкоду Українцям виконується не лише в Польщі, але навіть на вільній американській землі.

І ми, Українці, маємо на се не реаґувати? Маємо мовчати й спокійно зносити, як навіть нашого національного імени нам не признають?

Онуфрій Мотиль,

Гартфорд, Конетикат.

Лікарева пімста.

Славному англійському маляреві Ґвістлерові трапилася така пригода: Ґвістлер мав пса, якого дуже любив. Одного дня пес захорів і Ґвістлер прикликав до нього сера Мореля Мекензі, що був тоді найславнішим англійським лікарем. Мекензі дуже розсердився, коли довідався від Ґвістлера, що покликав його до хорого — пса. І зараз зате придумав пімсту. Післав до Ґвістлера слугу з порученням: „Доктор Морел Мекензі просить вас, щоби ви зараз прийшли до нього. Йде про дуже важну річ". Ґвістлер думав, що лікар хоче собі замовить у нього портрет, тому зараз пішов із слугою до Мекензі. „Я мав дуже богато роботи, — сказав Ґвістлер до Мекензія — але ваш слуга налягав, щоби я все кинув і йшов із ним до вас". „То дуже гарно, пане, — відповів Мекензі — я вас дійсно дуже потребую. Я казав вас прикликати, бо двері моєї хати вже дуже знищені, а хочу, щоби ви зараз їх помалювали.

—o—

Добрий знакомий. — А то мені нині трапилася неприемність! Хтось закликав мене до телефону і назвав мене драбом, нікчемником!

— То хіба мусів бути якийсь твій добрий знакомий!

—o—

— Я хотів би купити два партерові білети на нині! Що нині грають у театрі?

— **„Що вам подобається".**

— Ну, коли так, то хай буде: Грайте „Хата за селом"!

ВЕЛИКА БОРОТЬБА

Владек ЗБИШКО

ВЕЛИКИЙ ПОЛЬСЬКИЙ СИЛАЧ

— проти. —

ІВАНА ЗЕЛІЗНЯКА

ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО СИЛАЧА.

РІШАЮЧА БОРОТЬБА

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЄЩЕ ЧОТИРИ ПАРИ

В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ

В ГАЛИ PIONER CLUB

155 Іст 24. улиця, межи Лексінґтон і 3-ю Евню, Ню Йорк, Н. Й.

Тікети по $1.00, $2.00 і $3.00.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕР.

ЖАН ПФЕФЕР, менаджер.

Свен Гедін.

ПОГОНЯ В ПУСТИНІ.

—o—

(Із справоздання з найновішої подорожі в глибокій Азії).

Дня 11. вересня пів до 6-ої рано відлучився від нашої експедиції Лярсон. Тепер переконалися, що пропав десь старий Обоґон, який мав іти з нашим відділом. Кликали і шукали за ним, але даремно. Він певно в лісі збирає ріща, думав дехто. Велика каравана не могла задержуватися задля одного чоловіка, тому пустилася в дальшу дорогу. Трохи пізніше переконався Менто, що пропав мій новий верблюд-верхівець. Гаслюд порахував зараз верблюдів і переконався, що крім того годі було найти ще одного, найліпшого верблюда, якого ми мали. Зараз заалярмували табор. Ніхто не бачив Обоґона, лише один Ванґ, слуга Китайців. Він збудився був около 2-ої години вночі, як хтось нишпорив щось біля скрині з харчами. Ванґ крикнув із шатра: „Хто там?" а Обоґон відповів, що то він; хоче підпалити під кухнею. То не було нічого надзвичайного, тому Ванґ заснув, нічого не підозріваючи.

Тепер кухар Ву повідомив, що вчора вечером украв хтось мішок рижу, мішок муки, а також чай і цукор, а в нього самого пять долярів. Не було теж одного сідла. Злодій, видно, навантажив крадене добро на верблюдів десь так між 2—3 годиною й утік. Він знав добре цю околицю Ецін-Ґол, а з нас ніхто не знав ріжних стежок і околиці взагалі. Обоґон певно думав, що ми раді з того, що нарешті найшлися разом, задержимося тут довше тай спатимемо до пізна, тому він безперечно втече перед нами. Він не знав, що ще таммого вечера приділено його до відділу Лярсена.

Як лише викрилося це злодійство, Гаслюнд змобілізував Монголів: Бата, Мента, Зерата і Мате, осідав пять верблюдів і пустилися в погоню. Монголи гнали наче розюшені собаки за дичиною. Вони були відповідальні за верблюди, а це було би ганьбою для них, колиб злодій вкрав верблюда. Монголи люблять верблюдів, а гірка доля того, хто заподіє яку кривду цим звірятам. У Монголії злодіїв, що крадуть верблюдів, уважають за найбільших драбів, які лише можуть бути. Зловленого верблюдокрада стріляють без милосердя. Коли я довідався, що наші чотири Монголи, найліпші і найсміливіші їздці, виїхали під проводом Гаслюнда, що також був недобрий, наче розюшений тигр, мені зробилося якось ніяково на думку, що вони вбють Обоґона. Я нізащо не хотів, щоби людська кров поплямила нашу експедицію. Але й мене сердило злодійство Обоґона.

Не легко є найти слід у місці, де кілька днів вешталося більше як двіста верблюдів. Щойно після довгої шуканини переконалася погоня, що злодій мусів утікати на південь, на неврожайні, глибокі піски. Небаром слід ставав невиразний, бо вітер позавівав його. Зерат і Мате далі їхали на південь. Гаслюнд й інші підозрівали, що злодій поїхав певно до нашого попереднього місця постою, а звідтам утече далеко на схід. Постановили їхати туди. Тому мусіли їхати назад через місце нашого постою. Коло 9-ої години вони знову виїхали на розвідку. Пізно ввечір вернулися, не розвідавшися нічого.

На другий день мали шукати знову. Пополудні впав дрібний дощ. Вечером нашим очам показався образ, якого я ще мабуть ніколи не бачив. Стемнілося зовсім, а на полудні, заході і півночі клубилися великі хмари. А між тим зявлялися лискавки так часто і так густо, що годі було їх порахувати. На одну секунду було їх богато. Були ріжного вигляду, то в формі шпари, то в формі заломаних і зигзаковатих ліній, а освічували цілі простори. Було ясно наче в день. Небесний огонь сягав аж до зеніту. Куди не глянь, усюди полумя. Але грому не чути було ніде. Я сидів перед шатром і приглядався цій фантастичній пожежі, що подобала на вибух вульканів десь поза хмарами. Гавд сфотографував цей образ.

— Тепер злодій серед ночі їде далі, а буря затирає його сліди. Тим похвальніше для погоні, коли зловить його.

Дня 12. вересня перед полуднем мали осідлати верблюдів другого відділу погоні. Аж тут прибіг задиханий Менто, встромив голову у наше шатро і крикнув:

— Вони вже йдуть!

— Хто? — спитав я.

— Зерат і Мате.

— Самі?

— Ні, вони привели зі собою злодія і верблюдів.

Ми вийшли на двір. Зерат і Мате вели кождий по одному верблюдові, а між ними ступав злодій з петлею на шиї, якої кінці держали оба Монголи. Руки мав звязані на плечах. Він був пригноблений, наче ішов на смерть.

Перед моїм шатром Обоґон кинувся мені до ніг у пісок.

— Ти добрий нумер! — сказав я.

Він потряс розпучливо головою.

— Запровадьте його до кухні і пильнуйте добре.

Обоґона привязали до тяжкої скрині. Я приказав за дня розвязати йому посторонки, якими мав звязані руки, та дати йому їсти й пити. Він попросив теж кілька папіросок і йому дали їх. Коли один Монгол ударив його по плечах, я заборонив це.

Потім я передав арештованого професорові Сію-Сію та сказав йому, що мені тепер, коли вже мені звернули оба верблюди, не залежить нітрохи на цьому, щоби злодія карали. Професор Сію-Сію сказав, що злодій мусить бути покараний у місцевости Мамо над Ецін-Ґолем, щоби дати відстрашаючий примір.

Цікаво, як то Зерат і Мате зловили Обоґона.

Верблюди їх були доволі змучені, тому не дуже вірили, що їм удасться зловити злодія. Слід за злодієм зник небаром за трома пісковими надмами. Оба Монголи пустилися тому в дальшу погоню в двох ріжних напрямах. Переконалися, що злодій старався змилити погоню в ріжний спосіб, ішов нарочно в ріжних напрямах, злазив із верблюда та затирав руками його сліди.

Після дуже довгої шуканини побачили нарешті злодія: сидів на піску, відпочивав, промовляв вдоволено до крадених мішків із харчами та перевивав собі камаші на ногах. Зерат підігнав свого верблюда — віддаль від злодія виносила всього один кільометер. Але нараз заревіли верблюди. Злодій побачив погоню і пустився скоро втікати. Якийсь час не видно було його, зник за високою пісковою надмою. Монголи розділилися, щоби злодія зловити з двох боків. У долині, де є „Довге Озеро" — Орта-булук — Зерат побачив знову злодія. Він скрився у високий очерет. Але Зератів верблюд уже змучився дуже і поклався на землю. Коли Зерат хотів підігнати верблюда, він заревів і знову перестеріг злодія. Обоґон зараз виліз із очерету, сів на верблюда і пігнав далі. Зерат вистрілив за ним для постраху, але не ціляв, бо не хотів зранити верблюда. Злодій не зважав на стріли, втікав далі. Тому Зерат пустився за ним пішки. Небаром зявився тут і Мате, що вже також ішов пішки. Йому вдалося піднести Зератового верблюда на ноги, він сів на нього і пустився в погоню. Злодій пустив другого верблюда, тому міг скорше втікати. Монголи боялися, що злодій вже втече їм. Зерат вистрілив за ним, куля свиснула попри саму голову. Були вже від Обоґона навіть не сто метрів далеко. Мате крикнув за ним: „Коли зараз не станеш, застрілю тебе!" Обоґон піддався. Зліз із верблюда. Як Монголи підійшли до нього, дав він Зератові посторонок, на якім був привязаний верблюд і сказав:

— Маєте вже оба верблюди, пустіть мене до дому.

Замісць пустити Обоґона, дали йому нагайкою по плечах. Злодій впав на коліна і благав прощення. Колиб то були їх верблюди, напевно булиб убили злодія. Звязали його, а потім щойно посідали, щоби покріпитися їдою. Обоґон просив води, але не дали йому. Потім усі пішли пішки. Обоґон ішов із звязаними руками і з посторонком на шиї. Він уже падав на землю і казав, що вже гине, не може далі йти. Та Монголи не вірили йому.

Як стемнілося, заночували. Обоґон просив, щоби звільнили йому посторонки, бо дуже вілися в руки. Зі змучення оба Монголи заснули. Але злодій не спав. Він перегриз посторонки зубами і втік тихо відси наче кіт. Припадково пробудився Зерат і побачив, що Обоґона нема. Мате здогадався, що злодій певно пішов до верблюдів, де вони паслися, щоби втікати. І справді застав там ще Обоґона. Злодій, зловлений вдруге, рішив боронитися на смерть і життя. Скоро скинув зі себе кожух і кинувся на противника. Мате вдарив його між очи пястуком. Обоґон, приголомшений впав на землю.

Монголи звязали злодія так сильно, що руки посиніли і напухли, як дійшли до табору. Тут Обоґон незамітно знову старався перегризти посторонки, тому звязали йому руки на плечах.

Як стало розвиднюватися, пустилися в дальшу дорогу. Злодій плакав, просився, що вже гине, але вони не зважали, ще й вибили його. По дорозі розказували йому, якою смертю згине, як вернуть до табору. Одинока ласка, яку можуть признати йому, потішали його, буде, коли він сам вишукає собі місце для свого гробу, який сам мусить викопати собі.

В таборі Монголи взяли всю муку, сушені овочі, риж, який Обоґон був украв, висипали з мішків і розсипали, а вітер розвіяв і розніс геть по пустині. Мішки подерли на шматки, навіть украдену ложку поломили на дрібні куснички. Ніхто не хотів їсти, або вживати крадених річей.

Я подякував Зератові і Мате, дав їм по 50 долярів. Бато і Менто, що також брали участь у погоні, дістали по 25 долярів.

В зоольоґічному саді.

Дозорець: — Отсей звір то зебра.

— Алеж це звичайний білий кінь, не має прецінь чорних пругів!

— Кажу вам, що то зебра! Вона мала темнобурі пруги по цілому тілі, але видно не подобалися їй, підійшла в Африці до гумового дерева тай виредирувала собі ці пружки.

Get a can of FLIT today!

FLIT
KILLS FLIES
MOSQUITOES
Other Household Insects

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перегляданнем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

Др. А. Л. СИЗАР.
Доктор і Хірург, Специяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курації.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park і Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер. Неділі 10. до 1. пополудни.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ВДАВАЙТЕСЯ ДО
DR. ZINS СПЕЦІЯЛІСТИ
Помагаю скоро в нервових і шкірних недугах, хронічні наrости, загальне ослаблення, нирок, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та груди. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядини пацієнта переводжу особисто. Поради і оглядини даром.
DR. ZINS
Специяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl.
Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданнє, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ЧОМУ ЇМО ПРАВОЮ РУКОЮ.

Людина їсть правою рукою. Чи є це наслідком будови тіла, чи є то вже з природи, чи з одідичення? Колиб було так, то ці люди, що послугуються лівою рукою, „малькути", булиб анормальні. В дійсности так не є, бо на нецивілізованих людях переконуємося, що вони не розріжняють, котра права, котра ліва рука. Деякі, примірон Тарджі серед Бедуїнів, послугуються навіть ногами, так як руками. Це нагадує початки людства, а видно це теж іще у новонароджених дітей, які знають добре хапати предмети великим пальцем ноги. З того виходило би, що в дуже давних, передісторичних часах людина послугувалася однаково руками й ногами.

Але вже від передісторичних часів люди стали вживати правої руки, бо навіть на найстарших єгипетських малюнках зображені є люди, що їдять правою рукою. Жиди у старинних часах при їдженні (що вони вважали святим) перехилялися на лівий бік, щоби права рука, якою сягали за стравою, була свобідна. Старинні Греки і Римляни їли на софі (на якій було місце для трьох осіб), так що ліве рамя оперли на подушці, а правою брали страви. Магомед наказував строго своїм одновірцям, щоби їли лише правою рукою. Тому магометанці в Індіях, Персії, Північній Африці й у Туреччині вважають гріхом, коли хто до того послугується лівою рукою. Вважають навіть некультурним і необразованим того, хто лівою рукою візьме собі навіть найменший шматок хліба і так понесе його до уст. У Китайців і Японців (які їдять деревляними палочками) нема релігійних приписів, якою рукою треба їсти. Але і в цих краях їдять загально правою рукою. Перед винаходом вилок (яких найперше стали вживати в Італії в році 1500 після Хр.) — які в Еспанії ще є мало в ужитті — краяли страви правою рукою і несли їх нею до уст. Щоби цій процедурі надати більше елеґантности, загинали малий палець (яким не послугувалися). Ще й нині роблять так старші пані, коли беруть філіжанку у руку.

Тож тому яких сто літ назад культурний чоловік їв лише правою рукою, в якій держав вилку. Насамперед приготовляв собі страву, себто краяв її ножем, потім клав ніж на бік, а потім брав страву на вилку і їв. Теперішний звичай: їсти рівночасно вилкою і ножем пішов із того, що люди все більше стали говорити собі, що „час — то гроші!" і навіть при їді спішаться.

— Де тепер є ваш син?

— Він тепер в Англії в торговлі сира. Дають йому трицять фунтів на місяць. Це для нього досить.

— Алеж не жартуйте! Фунт сира денно і більше нічого!?

$10,000.00 ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ $10,000.00
ПОДАРУВАТИ ВАМ НЕ МОЖУ, АЛЕ МОЖУ ВАМ ПОРАДИТИ В ЯКІЙ СПОСІБ ПРИДБАТИ
$10.000.00
Загально говориться, і це свята правда, що ані у фабриці, ані в майні чоловік не може доробитися. ДЕЖ МОЖНА ДОРОБИТИСЯ? Порада Вам ось така: заінтересуйтеся першою Українською Кольонією в Мілвіл, Н. Дж. Там купуйте землю, бо там еще можете доробитися. Кольонія лежить на передмістю, біля фабричного міста Мілвіл, Н. Дж.
Кождий Українець в Мілвіл, Н. Дж., крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.
НА ТИСЯЧУ РОДИН ми маємо місце, що можуть поселитися, одні попри других. Отже купуйте землю в українській кольонії у Мілвіл, Н. Дж., за приступну ціну і забезпечіть будучність собі та своїм дітям.
Не один бажає мати пару акрів землі, а ще до того там де робить, то і добре поводилобся. А то можна мати, але у Мілвіл, бо всі землі, на котрих поселилися Українці, лежать в місті Мілвіл, Н. Дж. Голоситься до:
ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. COR. 7th & GREEN STREETS, PHILADELPHIA, PA.

До Америки
СПРОВАДЖУЄМО сейчас жінок, мужів і дітий навіть до тих, ЩО НЕ МАЮТЬ ГОРОЖАНСЬКИХ ПАПЕРІВ.
ДОЛЯРИ посилаємо по зниженій ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.
АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЙОВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.
Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні БИЗНЕСИ по дуже приступних цінах.
ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.
Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну услугу. 137—
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евню A), NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ РОБИТИ З НАМИ ІНТЕРЕС. — ЧОМУ?
Columbia
БО МИ Є ТОЧНІ, УСЛУЖНІ І МАЄМО НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР РЕКОРДІВ
НОВІ УКРАЇНСЬКІ КОЛЮМБІЯ РЕКОРДИ
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон, з акомп. орхестри.
27134F (Слабість. (Який то штоф.
ПЕТРО ОРДИНСЬКИЙ, барітон, з акомп. орхестри.
27135F (Віє вітер. (Думка про Морозенка.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА; сопрано наша Роза Красновська.
27136F (Свекруха бе і плакати не дає. (Кум до куми. — Евген Жуковський, барітон.
УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА; барітон Евген Жуковський і наша Роза Красновська.
70009F (Українське весілля в Америці, часть 1. (Українське весілля в Америці, часть 2.
70007F (Український баль в Америці, часть 1. (Український баль в Америці, часть 2.
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА. Барітон Евген Жуковський.
27128F (Заяць женах (Танець з під Львова
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА. Барітон: Е. Жуковський, сопрано: наша Роза Красновська.
12" $1.25
70007F (Український баль в Америці (Часть 1. (Український баль в Америці (Часть 2.
УКР. ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА зі співом.
70006F (Парубки в корчмі, Часть 1. (Парубки в корчмі, Часть 2.
ЗЛОЖИВ І ВІДІГРАВ СОЛЬО СКРИПКОВЕ П. ГУМЕНЮК.
10" 75 ц.
27115F (Попразент, Часть 1. (Попразент, Часть 2.
12" $1.25
70005F (Празник, Часть 1. (Празник, Часть 2.
УКРАЇНСЬКА СІЧОВА ОРХЕСТРА „СУРМА".
10" 75 ц.
27122F (На городі сурма грає, Січовий марш (Марш Садовського
27123F (Аркан, Гуцульський танець (Кучерява Катерина
УКР. ОРХЕСТРА ЗІ СПІВОМ.
27129F (Бандуристи (На сінокосі
КОЛЮМБІЯ ОРХЕСТРА.
12076F (Розбите серце, Вальц (Тоска, Вальц
УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ЛІРА" з акомп. орхестри.
27125F (Верховина (Де Дніпро наш
27126F (Ой, у полі нивка (Ой, у лузі
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон з акомп. орхестри.
27124F (Спорт Американський (Історія з пирогами.
27107F (Від початку до кінця (Пише мені жінка
27111F (Лихо (Пів правди
27114F (Синочок (Образований
27116F (Кумедія, тай годі (Вуйко з Пенсилвенії.
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон з акомп. орхестри.
27108F (Ой, зійди, зійди, ясен місяцю (Як почуєш в ночи (Д. Січинського)
Свящ. К. КИРСТЮК, барітон, з акомп. органа і дзвонів.
27113F (Ой, любив тай кохав (Казав мені батько
27127F (Ангел вопіяше (Плотію уснув
Д. МЕДОВИЙ, тенор з акомп. орхестри.
27130F (Така її доля (Карі очі
27121F (Дивлюсь я на небо (Взяв би я бандуру
Жадайте повного катальога українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 110—
UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
6 EAST 14TH STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ВПЛИВ МІСЯЦЯ НА ЗДОРОВЛЯ І ЖИТТЯ ЛЮДИНИ.

Найновіща наука зачинає тепер вертати до забутого від непамятних часів питання: чи і який вплив має місяць на організм людини? Француський лікар др. Гектор Грассе поручає прим. своїм товаришам, щоби вели статистику метеорольоґічних, барометричних і термічних змін із спеціяльним узглядненням змін місяця тай це все у відношенні до лічених у них пацієнтів. „Ночами, коли місяць був на нові — пише цей лікар — мене далеко частіше взивали до пацієнтів. У таку пору напади астми і кольки є дуже часті. Старці нарікають на недостачу віддиху, хорі на бронхіт зазнають погіршення. Найбільше вмирає хорих на хронічні недуги підчас нову". Найновіші лікарі і гиґієністи зачинають дошукуватися в недугах і людських недомаганнях якихсь незнаних маґнетичних і космічних впливів. Один із французьких лікарів твердить примірон, що плями, які є на сонці, мають великий вплив на людське здоровля. „Все це вже було" — вчить нас історія людства. У „Місячнику теперішнім і тяглім", виданім у 1632-ому році, є такий лікарський припис: „Для холерників пускання крови буде з великим пожитком, коли місяць увійде в знак рака, риби або скорпіона; для флеґматиків, коли найдеться під теплим знаком; для мелянхоліків під вітровим знаком, себто під знаком „Вати і Корабля". В тих часах думали також, що солітер є найменше відпорний, коли місяць на небі найменший, тому усували його тоді. Так то медицина вертає до Гіпократових часів, який також казав, що зорі і місяць мають великий вплив на перебіг кождої людської недуги.

ДЕЩО ПРО ЗЕМЛЕТРУСИ.

На всьому світі є тепер 325 сейсмоґрафічних стацій. Вони річно записують пересічно 30 тисяч землетрусів. Із трицяти часть заподіює шкоди від потрісканих стін до знищених цілих міст. Від пятого століття після Христа до 1898-го року записані є 322 тяжкі землетруси, від 1600 року до 1900-го записано 108, цебто один кождого третього року. Один із найгрізніших землетрусів був у 626-ому році, коли то згинуло 200 тисяч людей. Землетрус той знищив богато міст на побережі Середземного моря. В 1820-ому році такий самий землетрус був в Китаї, а в 1893. році згинуло наслідком страшного землетрусу 150 тисяч людей в Індії. Сан Франціско було зовсім знищене двічи за короткий час: 1866. і 1906. року. Ліма, головне місто Перу, було зовсім знищене десять разів у чотирох століттях. Від 1702. до 1907. року було в Японії 1600 землетрусів. У 1703-ому році згинуло в Японії наслідком землетрусу 200 тисяч людей, а 1854-ому році сто тисяч людей.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Гумор і сатира.

ТОРГУЮТЬ.

Доносять газети:
„Скоропадчики рішили покищо стриматися від виступу та дати можливість Левицькому вести акцію з Поляками".

Зібралися нечестиві
На чорную раду,
Як зійти ту Україну,
Не зпереду, ззаду.

Хай Левицький далі точить,
А ми почекаєм,
Коли сісти на престолі,
Ми гарненько знаєм.

Що нам пхатись до Поляків
Та перешкаджати
Другим купцям Україну
В рабство продавати?

Нехай другі теж заробляють!
Ми не спекулянти;
Ми з Москвою утворимо
Нову Антанту.

Москва наша сестра вірна,
Надає медалів;
Ми будемо Україну
Продавати далі.

В. Шкода.

— Пані, я подивляю вашу тоалету.

— Так? А я думала, що ви ще весь час ні на крок не виходили з хати!

Господар (до наймички на відхіднім): — Що ви мені чесно і пильно служили, це можу вам написати у služбовій книжечці, але „вірно" ні. Що тижня приймали ви іншого в кухні.

Син: Тату, чи то правда, що звірята що зими дістають нове футро?

Батько: Правда, але тихо будь, бо мама є в сусідній кімнаті.

Один чванькуватий мисливець хвалився перед знакомими, що сполювати тигра не є ніяка штука. Небаром поїде до Африки, сполює богато диких звірів і привезе приятелям шкіри з них.

— Думаєте, що то щось трудного вбити тигра? Ніколи в світі! Як певно знаєте, очи тигра світяться в ночі на віддаль 50 кроків. Я жду хвильку, коли ці світла заблищать передімною, наче дві свічки, тоді ціляю в саму середину — і звір лежить як довгий!

За який рік хвалько зявляється знову серед приятелів. Ці, самособою, домагаються прнобіцяних шкір із тигрів, але їх немає. Мисливець оправдується так:

— Уявіть собі, на який спосіб узялися тепер тигри, як пізнали звичаї мисливців із останніх полювань! Ходять тепер лише парами, а при цьому кождий тигр прижмурює одно око. Коли ціляти в середину між ці два світла, то трапляється якраз у порожню!

Гарно виправдала. — Ваш чоловік був учора на моїм викладі, але нараз встав і вийшов у половині відчиту. То мене досить вразило, будь що будь це є образа.

— Алеж, пане професор, того він не зробив із розмислом, ані щоби обидити вас. Мій чоловік люнатик і дуже часто буває, що виходить кудись, як засне...

Що його болить? Пан Коробка мав голову лису, наче коліно. Терпів через те богато, кождий брав його на сміх.

Раз прийшов до товариша і жалівся, що його болить коліно. То певно буде ревматизм, боявся він.

— Ні, то називається міґрена! — відповів товариш.

— Якжеж може бути міґрена в коліні?! — здивувався Коробка.

— Ах так! — оправдувався товариш — я все переплутую у вас коліно з головою!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Miss Mae Maria з Buffalo, N. Y., замешкуючої в New York. Ласкава буде зголоситися на адресу: 174-
PETER BODNAR,
108 E. 11th ST., NEW YORK, N. Y.

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИЧКИ ДО БУДОВИ ДОМУ
з малим капіталом; може бути старша панна або вдова. По близші інформації голоситися листовно на адресу:
E. L. Y. C.
c/o 30 E. 7th St., New York, N. Y. 172-4

ХТО З УКРАЇНЦІВ, або других народностий, хотівби виїхати на свіже повітря на вакації нехай вдасться до мене, в мене знайде подостатком місця, кімнати вигідні, 15 хвиль до стації, і міста, в хаті електрика, телефон. Голоситися до: 173-5
HARRY BAZAYKO,
P. O. Box 386, Hudson, N. Y.

КУПЛЮ АВТОМОБІЛЬ.
Хто має на продаж, нехай зголоситися під ч. 173-
117 E. 7th ST., NEW YORK CITY.
Tel. Orchard 0185.

НА ПРОДАЖ ФАРМА
118 і пів акра, земля врожайна, будинки добрі, продається дуже дешево, а се за $6,500. Голоситися до:
THEODORE LOPUSZAK,
R. F. D. Middlefield, O.
169-80

НА ПРОДАЖ ФАРМА 47 акрів, 30 орного поля, решта ліс і пасовиско, фарма обсіяна, 1 кінь, 1 корова, стадо курий, гарний сад, дім 7 кімнат і решта будинків. Продам дешево за $1600, половина готівкою, а решта по $100 річно. Продаю з причини, що я вдова і нема кому робити. MARY WELGAN, R. D. 1, Bath, N. Y.
174-

З ОГЛЯДУ, ЩО ПЕРЕНОШУСЯ на Нову Україну, Н. Дж., продам сейчас ПЕКАРНЮ.
Голоситися до:
STEPHEN DOROSH,
407 Hamilton Ave., So. Plainfield, N. J.

Mr. I. De TYNFO,
REAL ESTATE & INSURANCE.
Купно, продажа і заміна ріжних реальностий в якімнебудь положенню. Асекурація у всіх її галузях. Поради даром для всіх. Голосіться за порадою вперед нім що думаєте купити. Адреса: 206 Broadway, Room 244, New York City, або 44 Huntington Terrace, Newark, N. J. 134-

ДОБРА НАГОДА. На продаж 5½ акрова фарма з овочевими деревами і гарно збудований дім з добірного твердого дерева на 8 кімнат і дві ванни, один ваш-рум, найновійше парове огрівання, ґез, електрика, мійська вода получена з сурою, гарадж на дві кари, вода і тойлет, 22x22, гарна місцевість, множество готелів, в яких живуть люде на відпочинку, 10 минут до найблизшої стації (Denville, N. J.), одна година їзди експресом до New York. Ціна $17,000. Голоситися лише листовно до: 174
M. ZAWOYKO,
386 Manhattan Ave., New York, N. Y.

ХТО ЗНАЄ
LAKE RONKONKOMA,
і SMITHTOWN, L. I.?
Там продають лоти по $100, але о пару блоків від тих лотів є 20 акрів землі, що можна купити по $500 до $600 за акер поодинчо. Інтересуючіся запамятайте адресу: 163-
НИКОЛАЙ ШЕМЕРДЯК,
46 GRAND ST., MASPETH, L. I.

АГЕНТИ — Ми започаткуємо вас в бизнес! і поможемо щоб вам успішно ішло. Нетреба ні капіталу ні знання. Вільні хвилі або весь час. Можете заробити $50—$100 тижнево. Пишіть Madison Products, 562 Broadway, New York. 210—

ДОБРА НАГОДА НАБУТИ ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.
ЗЕЛІЗНИЙ склеп з новим мурованим домом на роговій лоті 38x162, великий склеп і 12 кімнат з всіма улишеннями, великий рум на склад і гарадж на три кари, Богато товару в склепі, місячний оборот бизнесу понад $1,500, все за готівку; мусить бути проданий по причині лихого здоровля. Ціна за все $30,000, часть готівкою або заміна за реальність, яка дає дохід.
ПЕКАРНЯ з двома домами і шість лотів, 2 троки, 1 кінь, робиться добрий бизнес, мусить бути проданий. Ціна за все $15,000, часть готівкою або заміна за іншу реальність.
ФАРМА 222 акрів, великий дім з 18 кімнат, 10 великих забудовань, всі фармерські знаряди і трактор, 22 корови 1 бугай, 3 ялівки, 4 коні, 4 безроги, богато дробу; мусить бути продана по причині старости; за молоко місячно приходить $400. Ціна за все, включаючи засів, $28,000, часть готівкою або заміна за реальність в місті. Голоситися до: 172-4
J. OLEKSIAK,
P. O. Box 322, Manville, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

LITTLE JULIUS SNEEZER — BY BAKER

ARE YOU IN WANT OF ANYTHING?
LET ME HAVE A BOWL OF SOUP!
BY GOLLY, THERE'S SOMETHING STUCK IN ME THROAT!
DO YOU SEE THIS? I JUST FOUND THIS NEEDLE IN MY SOUP!
JUST A LITTLE ACCIDENT THAT'S ALL! IT SHOULD OF BEEN A NOODLE!